



Media: ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ Page: 16 Published at: 19-01-2023  
Author: Surface: 291.21 cm<sup>2</sup> Circulation: 0  
Subjects:

Η Άρτεμις Λεοντή, Καθηγήτρια των Νέων Ελληνικών στο Τμήμα Κλασικών Σπουδών του Μίσογκαν, είναι η συγγραφέας της πρώτης «πολιτισμικής» βιογραφίας της Εύας Πάλμερ-Σικελιανού, μιας προσωπικότητας ιδιαίτερης και τόσο πολύπλευρης που σίγουρα η ζωή της αξίζει να γίνει βιβλίο. Μέχρι τώρα κανείς άλλος δεν είχε επιχειρήσει ένα τέτοιο εγχείρημα και η Λεοντή το φέρνει εις πέρας με μεγάλη επιτυχία. Οπωσδήποτε όμως δεν πρόκειται για μία «κλασική» βιογραφία με τη στενή έννοια

## ΑΡΤΕΜΙΣ ΛΕΟΝΤΗ, Εύα Πάλμερ-Σικελιανού, εκδ. Πατάκι

του όρου, ούτε για μία γραμμική και με χρονολογική σειρά αφήγηση των γεγονότων της ζωής της Εύας. Η Λεοντή εστιάζει στον ενήλικο βίο της Εύας και στην πολύπλοκη πολιτισμική ταυτότητα της ηρωίδας της, καθώς και στην προσκόλλησή της στην ελληνική παράδοση, πρωτίστως την αρχαιοελληνική, αλλά και τη βυζαντινή. Η Λεοντή προσπαθεί να ανιχνεύσει τι ακριβώς σήμαινε για την Εύα η αρχαία Ελλάδα και η ελληνική παράδοση.

Μετά την εισαγωγή, στην οποία η Λεοντή δίνει το στίγμα σχετικά με τον χαρακτήρα της ακόλουθης βιογραφίας, αρχίζει η παρουσίαση της προσωπικότητας της Εύας χωρισμένη σε πέντε κεφάλαια, αφιερωμένα σε κάθε μία από τις πολλαπλές δραστηριότητες στις οποίες αφιέρωσε μεγάλο μέρος του βίου της.

Η Εύα Πάλμερ γεννήθηκε σε πλούσια οικογένεια της Νέας Υόρκης. Από μικρή υπήρξε αντικομμφορμίστρια, ενώ στις ΗΠΑ συνδέθηκε ερωτικά με την Νάταλι Κλίφορντ-Μπάρνεϋ, το μελλοντικό της «ταίρι» σε πολλές κατοπινές σαπφικές παραστάσεις. Πράγματι, η Εύα φαίνεται ότι αναβίωσε ένα «σαπφικό κύκλο» προκαλώντας αντιδράσεις με τις ομοφυλοφιλικές πρακτικές της. Τότε ήταν που υιοθέτησε και το αρχαιοελληνικό στυλ ντυσίματος, ένα στυλ το οποίο δεν εγκατέλειψε ποτέ έκτοτε, και το οποίο έγινε σήμα κατατεθέν της.

Έμαθε να υφαίνει σε χειροκίνητο αργαλειό και πίστευε ότι αυτό ήταν κάτι το οποίο όλες οι γυναίκες θα έπρεπε να μάθουν προκειμένου να δημιουργούν μονάκες τους τη μόδα για τον εαυτό τους. Στο ντύσιμό της αντανακλάται ολοκάθαρα η περιφρόνηση των συμβάσεων από μέρους της.

Η ενασχόλησή της με το αρχαίο δράμα είναι η περισσότερο γνωστή από τις δραστηριότητές της και ιδίως η αναβίωση του Προμηθέα Δε-



σώτη το 1927 στις Δελφικές Εορτές. Στον ποιητή Άγγελο Σικελιανό βρήκε μία «αδελφή ψυχή» σε ό,τι αφορούσε το κοινό τους όραμα για την αναβίωση του αρχαιοελληνικού ιδεώδους. Η ίδια έπαιξε ως ηθοποιός, χορογράφουσε και σκηνοθετούσε αρχαία δράματα, μετά από προσεκτική μελέτη των αρχαιοελληνικών πηγών.

Ως συγγραφέας έμεινε στην ιστορία περισσότερο γνωστή για τον «Ιερό Πανικό», ένα γραπτό με αυτοβιογραφικά στοιχεία, ενώ λιγότερο γνωστή είναι η ενασχόλησή της με τη βυζαντινή μουσική. Συνέθετε βυζαντινούς ύμνους και είχε δάσκαλο τον Κωνσταντίνο Ψάχο. Ήταν επίσης η δημιουργός του μουσικού οργάνου «Εύειον Παναρμόνιον».

Η Εύα μετά από τον χωρισμό της με τον Σικελιανό επέστρεψε στην Αμερική, απ' όπου μετέφραζε τα αντιστασιακά γραπτά του την περίοδο της γερμανικής κατοχής. Πέθανε αφού είχε επιστρέψει στην Ελλάδα το 1952, έναν χρόνο μετά από τον θάνατο του Άγγελου. Ο γιος που απέκτησε με τον ποιητή συνέβαλε στη διάσωση του υλικού που είχε συγκεντρώσει όλα αυτά τα χρόνια.

Η πολιτισμική αυτή βιογραφία της εστιάζει μεν στην ίδια, αλλά παρέχει στοιχεία και για την εποχή της και τους ανθρώπους που την περιέβαλαν, συμμεριζόμενοι το όραμά της, όπως π.χ. οι Ντάνκαν. Υπό αυτή την έννοια, επομένως, δεν είναι απλά μία βιογραφία της Σικελιανού, αλλά η τοιογραφία μιας ολόκληρης εποχής.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι την προσοχή του αναγνώστη αιχμαλωτίζουν πολλές ασπρόμαυρες φωτογραφίες από τις ίδιες της Εύας ή από παραστάσεις που διεκπεραίωσε. Εξίσου καταποτιστικό είναι το χρονολόγιο στο τέλος του βιβλίου για τη ζωή της, το ευρητήριο των προσώπων που εμφανίζονται στο έργο, οι σημειώσεις, αλλά και η παράθεση της βιβλιογραφίας.

